

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

НАСТАВНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНА НАСТАВА

II година

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА
ветеринарен техничар

Скопје, 2006 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: *ветеринарен техничар*

1.2.2. Струка: земјоделско-ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Практична обука

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Втора година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 4 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 144 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

На крајот од образовниот процес ученикот треба:

- да ги применува основните принципи на ветеринарната етика;
- да применува соодветни постапки при пристапот кон животните;
- да применува методи и техники на земање крв и урина за дијагностичка постапка;
- да определува место, препознава и мери витални знаци кај животните;
- да познава и ракува со лабораториски прибор;
- да аплицира одделни облици на лекови кај разни видови животни;
- да користи средства за заштита при работа;
- да развива позитивен однос кон домашните животни;
- да развива ставови кон тимска работа и иницира соработка.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на зацртаните цели потребни се предзнаења од предметкот осноти на земјоделие со ветеринарство и хигиена со здравствено воспитание.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематска целина	Број на часови	Конкретни цели Ученикот да:	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВЕТЕРИНАРНАТА ДЕЈНОСТ	20	Ученикот: <ul style="list-style-type: none"> - ги познава видовите објекти за чување и одгледување на домашните животни; - ја познава функцијата и организациската поставеност на ветеринарна болница, институт, станица, амбуланта; - го познава местото и условите за одгледување и чување на одделни домашни животни; - го согледа полето на работа на ветеринарниот техничар; - користи средства и применува техники за заштита при работа; - ги познава основните принципи на биолошка безбедност при работа. 	<ul style="list-style-type: none"> - Организира посети во објекти од индивидуалниот и јавниот сектор; - покажува и објаснува; - демонстрира; - развива дискусија; - поставува прашања; - дава инструкции; - ги вклучува учениците во дискусија за сопствено откривање. 	<ul style="list-style-type: none"> - Анатомија со физиологија на домашните животни
2. ВИДОВИ, РАСИ И КАТЕГОРИИ ДОМАШНИ ЖИВОТНИ И НАЧИНИ НА НИВНО ОДГЛЕДУВАЊЕ	35	<ul style="list-style-type: none"> - Разликува вид од раса и раса од категорија на домашни животни; - ги покажува позначајните раси животни кои се одгледуваат кај нас и ги познава нивните 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснува; - шематски прикажува; - користи графикон; - покажува различни видови, раси и категории на домашни животни; 	<ul style="list-style-type: none"> - Анатомија со физиологија на домашните животни

		<p>карактеристики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ги познава начините на одгледување на поедините видови домашни животни; - применува постапки со животните на соодветен начин; - применува соодветен пристап кон поедини видови животни; - покажува типови на објекти за одгледување на животни; - селективно ги сознава и забележува предностите и недостатоците на поедини начини на одгледување на животни; - совлада техники на заштита од повреди во текот на работата со животни; - применува начин на фиксација на поедини животни. 	<ul style="list-style-type: none"> - организира научна посета на различни фарми; - демонстрира податоци (слики); - организира посета на различни типови на објекти за одгледување на животни; - насочува дискусија; - задава домашна работа; - објаснува, демонстрира начини на фиксација, пристап кон животните и користење на инструменти за фиксација; - набљудува, коригира и дава инструкции; - ги вклучува учениците во дискусија за сопствено откривање. 	
3. ЛАБОРАТОРИСКИ АНАЛИЗИ И РАБОТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА	50	<ul style="list-style-type: none"> - Применува техника на земање крв од поедини видови животни; - ги запознава принципите на асептично земање крв; - применува методи и техники на заштита при работа и биолошка безбедност при земање на крв; - ги познава постапките со крвта за дијагностички испитувања во лаборатории; 	<ul style="list-style-type: none"> - Организира посета во лабораторија и демонстрира лабораториски прибор; - демонстрира и објаснува начини и манипулации при земање на материјал за лабораториски анализи; - демонстрира техники за мерење на виталните знаци; - поставува прашања; - набљудува, инструира и коригира при работа на 	<ul style="list-style-type: none"> - Анатомија со физиологија на домашните животни - Микробиологија со заразни болести

		<ul style="list-style-type: none"> - изведува издвојување на серумот од плазмата; - мери артериски пулс; - аускултира и препознава срцеви тонови; - мери температура кај поедини видови животни; - применува техника на земање урина и работи со урина во лабораторија; - одредува фреквенција на дишење кај поедини видови домашни животни; - запазува принципи на работа во микробиолошка лабораторија; - ракува со микроскоп и применува техники на боење на микроскопски препарати; - препознава основни морфолошки облици на бактерии; - совлада начин на насадување на материјал на подлоги. 	<ul style="list-style-type: none"> учениците; - развива дискусија и ги вклучува учениците во самостојно заклучување. 	
4. ВЕТЕРИНАРНА АПТЕКА И АПЛИКАЦИЈА НА ЛЕКОВИ	35	<ul style="list-style-type: none"> - Познава постапки со ветеринарни лекови; - познава ражим на микроклиматски услови во ветеринарна веледругерија; - прочита рецепт; - препознава основни облици на лекови; 	<ul style="list-style-type: none"> - Организира посета на ветеринарна аптека; - објаснува законски прописи; - објаснува начин на организација на работа и води дискусија; - покажува облици на лекови и објаснува; 	<ul style="list-style-type: none"> - Анатомија со физиологија на домашните животни - Фармакологија

		<ul style="list-style-type: none"> - познава и применува соодветни постапки со основни облици на лекови; - применува техники на апликација на поедини облици на лекови кај разни видови животни; - запознава законски обврски со одредени категории и лекови. 	<ul style="list-style-type: none"> - поставува прашања; - демонстрира начини на апликација на лекови; - демонстрира рецепт и начин на читање; - дава инструкции при самостојна работа на учениците; - согледува подготвеност за прифаќање и примена на норми и регулативи при работа. 	
--	--	--	--	--

4.2. Наставни методи и активности на учење

Основните методи што ќе се користат во *практична настава* се:

- Демонстрација, учење преку сопствено откривање. Објаснување и водење насочена дискусија.
- Активности на ученикот: слуша, набљудува, вежба, демонстрира, вешто работи, води дневник за практичните манипулации и постапки.
- Активности на наставникот: планира, организира, подготвува, објаснува, демонстрира, дискутира, поставува прашања, пишува на табла, црта на табла, дава инструкции, набљудува, коригира, забележува.

4.3. Организација и реализација на наставниот предмет

Карактерот на овој наставен предмет е таков за кој е потребна специјализирана училница-кабине и сточарски објект, опрема со потребни наставни средства и помагала каде учениците ќе се здобијат со психомоторни вештини и когнитивни компетенции како основа за понатамошно работење во рамките на ветеринарната струка.

4.4. Наставни средства и помагала

Ефикасноста на реализацијата на содржините од овој наставен предмет е условена со користење на стетоскоп, стандарден лабораториски прибор за работа во клиничка и микробиолошка лабораторија, комплет помагала за фиксација на живтните, средства за заштита при работа, графоскоп, ЛЦД проектор.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на учебната година. Тоа се остварува во соработка со сите ученици преку разновидни форми и постапки: усни проверки, проверки на домашните задачи, оценување на практичните способности на учениците при вршење на вежбите , преку изготвување на ученички проекти и сл.

Во текот на учебната година знаењата на ученикот се оценуваат најмалку двапати во едно полугодие, а се утврдуваат полугодишни и годишни оценки.

Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на програмата се постапува согласно законската регулатива за средно образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по овој наставен предмет треба да поседува лични, професионални и педагошки карактеристики, да е психофизички здрав, да е комуникативен и отворен за соработка, да поседува високи етички вредности, да го применува литературниот јазик и пимото на кој се изведува наставата, да стекнал соодветно стручно образование, со и без работно искуство, да ја сака наставничката професија, да е добар организатор, креативен и способен за иновации во наставната технологија, да е оспособен за работа на компјутер и користење на аудио-визуелна опрема и постојано да се самообразува во структурата и во педагошката област.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по наставниот предмет практична настава ќе ја реализираат кадри со завршени студии по:

- **ветеринарна медицина.**

Наставниците да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

За успешно реализирање на целите на наставниот предмет практична настава, наставата се реализира во специјализирана училница или кабинет, соодветно опремен со наставни средства и помагала, според Нормативите за простор и опрема, лабораторија, ветеринарни станици и сточарски фарми.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: април 2000 година

7.2. Состав на работната група:

1. Д-р Николина Пепиљугоска, самостоен педагошки советник во Педагошкиот завод на Македонија - Скопје
2. д-р Јасмина Максимовска, доктор по ветеринарна медицина, наставник во УСО “Моша Пијаде” - Тетово
3. проф. др. Ристо Проданов, доктор по ветеринарни науки, научен соработник во Ветеринарниот Институт - Скопја
4. д-р Сашо Танасковски, ветеринарен лекар, Сточарско-ветеринарен центар “Тодор Велков” - Куманово

7.3 Датум на ревидирање: мај 2006 година

7.4 Состав на работната група за ревидирање:

1. Бранко Алексовски, советник, Биро за развој на образованието - Скопје
2. Советници од секторот за стручно образование при Бирото за развој на образованието

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2006 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *џрактџична настанва* ја одобри министерот за образование и наука со решение број **07-3851/25** од **29.06. 2006** година.